

nyei. operett, vig- kozik. Min- s meglepe- tathat ilyen mindennapi zsvári ma-

Szent yrgyi, ott helyárák-

csésje. (Ope- helyárákkal.

Lengyel Irén, fellépésével, Napibérlet 2

Sorozat 32.) Sorozat 33.) és Neményi vendégjátéka. 34)

no fellépése. t 35.)

Lantos Béla bemutatko- orat 36.)

bérlet 5 ar. or.)

játék-újdon- sév. I. Pom- Medgyaszay s zony. Ope- fellépésével. agánszámai.

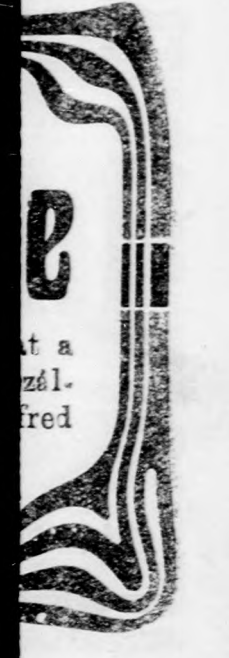
eményi Lili állított hely-

ur márkiné. Vilma felé-

B. Sorozat-

ngyel Irén, pése. Napi

rüzlet ndezésel adó. —

or rdinand t) 65. emben.

ra bé- rtás! gjobban den e gó ren. t.

szerszo. Eg kiado iratai és nyomda Cluj-Kolozsvár, St. Baron Pop (Brassai-utca) 10 Telefon: Szerk. és kiadóh. 577, 228 és 104. Sz. B. Sz. — — — 3481

KELET

POLITIKAI NAPILAP

Di. Ramasetter Róbert Disztér 2. II. 8.

ELŐFIZETESI ÁRAK Romániában
Egész évre — — — 050
Félévre — — — 500
Negyedévre — — — 290
Egy hónapra — — — 100
Az előfizetési ára „Pöld” című folyóirattal együtt hav-ként 10 lejjelel drágább
Csehszlovákiában
Egy hónapra — — — 40—
Egy évre — — — 2—

Az iskolavita új fejezete

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 6. Az *Uj Kelet* tudósítójától.) Hetek óta folyik a nagy vita az erdélyi és bukaresti lapokban arról az akcióról, amelyet a magyar párt indított meg annak érdekében, hogy a zsidó tanu-ók beiratkozhas- sanak a magyar iskolákba is. Bár a beindított politikai akció a zsidó tanulók iskolázatása körül forgott, a probléma mégis inkább a ma- gyar párt belügyének volt tekinthető, mint par excellence zsidókérdésnek. A zsidóság ugyanis saját iskolai problémáit és követeléseit a maga egyházi és politikai szervei uján igyek- szik a kormánynál és egyéb fórumoknál érvé- nyesíteni s a jelen esetben a magyar párt tel- jesen saját kezébe vette a zsidó szervezetei ol függetlenül és azok megkérdezése nélkül járt el.

Ami a kérdés lényegét illeti, a mi álláspont-unk ebben a kérdésben kezdettől fogva az volt, hogy az összes ilyen problémáknál a teljes tanszabadság elvének kell érvényesülnie és teljesen elhibázott dolog akár a szü-ök, akár a tanulók szabad iskolaválasztási jogát elkövetni. Mi a korlátlan tanszabadság és iskola- választási jog bevezetésétől egyáltalán nem féljük a zsidó iskolákat, mert hiszen amikor ezek az iskolák létesültek, meg volt még a szabad iskolaválasztási jog s a zsidó közép iskolák ennek ellenére is megalakultak és virultak.

Ha az iskolafentartás a zsidóknál nem volna benső szükségletből fakadó megnyilatho- zás, úgy haszontalan lenne minden kormány- intézkedés, az iskolák önmaguktól omlanának össze. Ennek azonban épp az ellenkezője az igaz. A zsidó iskola eleve szükséglet, amely még akkor is valószággá válna, ha bármilyen kormánynehézségek tornyosulnának eléje.

Az Unionea beadványa

A zsidó tanulók iskolázatása körül i vitában a napokban igen érdekes fordulat állott be, amely különösen a magyar sajtóban erős ellen- hatást váltott ki és előreláthatólag fog még kiváltani. Az történt ugyanis, hogy az Unionea Evreilor Romani bukaresti veze- tősége beadvánnyal fordult a kormányhoz, amely- ben kérte, hogy ne vegye figyelembe a magyar pártnak a zsidó tanulók iskolázatására vonat-kozó kívánságait. A magunk részéről az Uni- oneának ezt a beadványát teljesen fölösleges- nek tartjuk, éppen a fentebb említett indokok miatt. Figyelemreméltó jelenségnek tartjuk azonban, hogy az Unioneának e lépése miatt az erdélyi lapok közül a kolozsvári Keleti Uj- ság háborodik fel a legjobban, amely tudva- levőleg a leghathatósabb támogatója volt az Unionea erdélyi megalakulásának, épen velünk szemben, akik az Unioneában a román asszi- miláció előrsét láttuk. — Az események ez- alkalommal is bennünket igazoltak.

Az iskolavita egyik érdekes megnyilatko- zása az cikk, amely dr. Klein Miksa tollából jelent meg a fascista velleitáru „Cuvantul” ha- sárójain. Bár vannak a cikkben kitételek, ame- lyekkel nem értünk egyet, mégis szükségesnek tartjuk a cikk lényegét az erdélyi zsidó közön- séggel is megismertetni. Általános elveiben ugyanis a cikk a zsidó nemzeti álláspontot hangoztatja. Dr. Klein Miksa cikkében többek kö- zt a következőket írja:

A tan nyelv kérdése

„A regáti zsidóság előtt a kérdés azért nem képezheti vita tárgyát, mert vitán felüli, hogy a regáti zsidóság anyanyelve: a román nyelv. Vitát e kérdés itt Erdélyben és Beszarábiában képez, mert Erdélyben a zsidó gyermekek anyanyelve nagyrészen: a magyar vagy jiddis

nyelv és Beszarábiában a jiddis vagy orosz nyelv. Az erdélyi zsidóság nem képzti inte- gráns részét a magyarságnak és hiába hozta meg a magyar párt brassói nagygyűlésén ezt a ha- tározatot, mert ez tires frézis. Vannak zsidók, akik a nyelvi és kulturkőzösségüknel fogva magukat a magyarsá- hoz tartozónak vallják, de a túlnyomó nagytöbbsége a zsidóságnak ezt tagadásba veszi és nyíltan hirdeti: a zsidóság etnikai és népi kisebbséget képez, ennél fogva nem lehet sem magyar, sem német, sem ro- mán, hanem csak zsidó.

Külső beavatkozás ellen

Nem fogadjuk el tehát semmiféle más párt- nak a patronusát, mely minket megvédeni akar, nem avatkozunk bele semmiféle más nemzetiség irányításába, mert ez részünkről tolokodás volna, hanem minden népkisebbség intezze a maga sorát és igyekezzék az uralkodó román többség (s a saját népkisebbsége között olyan közzeledést teremteni, amely békés együttműkö- dés és a szabad fejlődés lehetőségét meg- teremti.”

Dr. Klein Miksa cikke további során ismer- teti azokat a motívumokat, amelyek azt er- demnyezték, hogy egy a kolozsvári, mint a többi erdélyi zsidó liceumok áttértek a román tanítási nyelvre. E motívumok sorából azonban kihagyja azt, amely a legnagyobb mértékben csatt- latható az iskolák gyors és p-dagógiai szempont- ból gyakran elhárkodott románizálásánál, még pedig azt, hogy az egyes kormányok, de különösen a liberális kormány conditio sine qua non gyanánt állították fel a zsidó iskolák szá- mára a követelést, hogy ha egyáltalán mű- ködni akarnak, úgy haldéktalanul térjenek át a román tanítási nyelvre. Dr. Klein ezután ismerteti a nyilvánossági jogért folytatott küz- delmet, amely Petrovici miniszter jóindulatu magatartása következtében kedvező stádiumba jutott. Dr. Klein ezután a következőket írja:

A zsidó iskolák célja

„Petrovici miniszter urnak ez az igazság- vése nagy megnyugvást keített Erdély zsidó közvéleményében s ezért a zsidó liceum veze- tősége nemcsak, hogy fentírja azt a határozat- tát, hogy a zsidó liceum előadási nyelve a ro- mán nyelv, hanem még fokozottabb igyekezet- tel igyekszik az új generációt a román kultu- rába bevezetni.

Egészen természetes, hogy emellett gondo- san örködünk afelett, hogy a zsidó gyermekek erős zsidó nemzeti szellemben is neveltesse- nek, hogy a zsidó vallásradicó és történelem em- lékei elevenen éljenek lelkükben. Ehhez jo- gunk van, ezzel a jogunkkal élünk, mert azt akarjuk, hogy gyermekeink jó román hazafiak és jó zsidók is legyenek.

A magyar párt akciója

A magyar pártnak küzdelmét avégett, hogy a zsidó gyermekeknek joguk legyen a keresz- tény felekezeti iskolákba is beiratkozni, nem akadályozzuk, de nem is támogatjuk, mert egé- szen bizonyos, hogy az elvi küzdelem mellett ki nem mondottan és titkon meghuzódik egy anyagiás cél is, tudniillik a gazdag zsidó gye- rekeknek tandíjfizetése. De ki biztosít minket arról, hogy az a sok sok teljesen szegény zsidó gyermeknek az iskolázatása hogyan fog a jövőben lefolyni, hiszen az állami intézetekb- n alig van egy hely a zsidó ifjuság számára és még ezenfelül Anghelescu minisztersége alatt ezekkel szemben is tanulótsársak és egyes taná- rok részéről türehetetlen gyűlöletes és lealázó szellem kapott lábra. A mi becsületes küzde- lünk a zsidó iskolák fentartásánál éppen azt

Egyszeri felhuzással
400 napig járó órák
megérkeztek
DUNKY & BEER
ékszerüzletbe

Cluj, Piata Unirii 29. (Layda-cukrászda mellett).

célozta, hogy annak a sok szegény zsidó gyermek- nek is legyen hol tanulnia és ezért amikor mi a gazdag zsidóság anyagi támogatását követel- jük a zsidó iskolák részére, akkor mi teljes erkölcsi alapon állunk, mert gondoskodunk a sok ezernyi szegény zsidó tanulóról is. Ezért és csakis ezért nem támogatom semmiféle formában a magyar pártnak azt a törekvését, hogy a zsidó gyermekek keresztény felekezeti iskolába is járhasanak.

A zsidóság önálló kisebbség

Talán első voltam Erdélyben, aki a Ro- mániában élő összes népkisebbségek harmonikus együttműködésének a szükségét hangoztattam. De ennek előfeltétele annak a beismerése, hogy mi zsidók önálló népi kisebbséget képezünk, sorsunkat magunk akarjuk elintézni s állam- polgárság jogából fakadó összes jogaink elismeré- ét i thon akarjuk kivívni becsületes munká- val, törekvéseink őszinte feltárásával.

Nekünk zsidóknak meg vannak a mi külön vallási és nemzeti célkitűzéseink, amelyért semmiféle más népi kisebbség nem küzdehet, ha csak nem akarja küzdelmét neveltségessé tenni.

Nem excepciót és nem privilégiumokat ké- rünk, hanem a törvény előtti egyenlő elbánás elvének az elismerését és annak az elismerését, hogy a romániai zsidóság népi kisebbséget alkot s ezért gyermekeink kulturszükségleteiről ma- gunk fogunk és akarunk gondoskodni. Az állam közoktatásügyi kormánya teljesítse az ellenőrzés kötelességét a legerősebb módon és ha hibát, vagy helytelen irányzatot lát, arról minket, iskolafentartókat értesítsen, hogy a hibákat ki- küszöböljük, de a patronázst visszautasítjuk, legyen az akár magyar, akár szász, akár román részről, mert nekünk védőszentjeink nincsenek és nem is kelleneek.”

Coodlige hatalmas amerikai légi haderővel fenyegeti meg Európát

Washington, szeptember 6. Az itteni diplo- máciai köröket élénk izgalomban tarja Coodlige elnök kijelentése, amelyet tegnap tett a Fehér Házban. Tudvalevő ugyanis, hogy a hajóhadak leszerelésére vonatkozó nemzetközi megáll- podást az eurpai hatalmak még nem hajtották végre. Ezzel kapcsolatban Coodlige elnök ki- jelentette a Fehér Ház tisztviselőinek, hogy ha nem jön létre rövidesen a hajóhadak leszerel- séről szóló egyezmény, akkor Amerika annyira kiépíti légi haderőjét, úgy, hogy valamennyi világállam élére kerül. Amerika még ennél is tovább megy és kifejleszti mindazokat a csata- hajótipusokat, amelyeket a washingtoni egysz- meny nem említ. Az elnök nyilatkozata a sajtóban is óriási feltűnést keltett.

MORAVETZ
zeneműkereskedés Timisoara
Románia legnagyobb zenemű- szaküzlete gyorsan és pon- tosan szállít minden zeneművet. Jegy- zék ingyen.

A huszonöt éves Keren Kajemet újéve

A Keren Kajemet története: Erec Jisráél ujjáépülésének története. Mindig a Keren Kajemet tette meg az első lépést. A Keren Kajemet teremtette meg az első zsidó kolóniákat, ő hívta életre az első nagy zsidó várost, Tel-Avivot, az Erec meghódításával a kolóniák egész sorát teremtette meg és egységes zárt területként újra termővé tette a régi Kanánt.

A „Gulat Haarez“, a föld megváltásának eszméje, a Keren Kajemet munkásságának 25 esztendeje alatt egyre erősebb, egyre teljesebb lett. A zsidóság új és új rétegeit hídította meg és ma már nincs földrészt, nincs országot, nincs várost, nincs falu, hol zsidó testvéreink a föld megváltására ne áldoznának.

A Keren Kajemet Ljiszráél az elkövetkező 50 évben 25 éves lesz. E jubileumi, ezüst esztendőnk ünneplése: munkát jelent. A KKL meg akarja kétszerezni földterületeinek számát, a földpolitikáját szélesebb alapokra helyezve, a mezőgazdasági letelepülés problémáját a legmagasabb szociális szellemben akarja megoldani.

De ezzel nem elégedhet meg. Nem elégedhet meg azzal, hogy a földet megvásárolja és a mocsarakat lecsapolja, a sziklákat termővé teszi. De feladatát kell vállalnia azt is, hogy ő teremti meg a városokban is az egészséges életfeltételek alapját, mert munkás és hivatalnok kertvárosokat hív életre. Így szabályozza a városi földek árát és megakadályozza a spekulációt.

A Keren Kajemet csak akkor tudja ezeket a feladatokat teljesíteni, ha a világ zsidósága teljesíti a Keren Kajemettel szembeni kötelességeit. E világ zsidóságának és ebben Erdély zsidóságának fokozott áldozatkészséggel és fokozott munkával kell megünnepelnie a Keren Kajemet huszonöt éves jubileumát. Mindent elérhetünk, mit célul tűzünk ki magunk elé, ha teljesítjük a Keren Kajemet felhívását!

Megköveteljük minden tagunktól, minden hozzánk tartozó testvérünkötől, vegye ki a részét a KKL munkájából. Mindenki képessége szerint áldozatban és munkában.

A KKL jubileumi évének az első megnyitó akciója a: Roshasana. Ezzel az akcióval nyitjuk meg a KKL új negyedszázadát. Legyen ez a megnyitó-akció méltó a KKL-hoz és méltó Erdély zsidóságához. Vegye ki belőle minden zsidó testvérünk a részét és a munkában ne különbözzön nem cionista a cionistától. Mert csak a közös erővel teremthetjük meg közös célunkat: Erec Jisráélt, melynek földje hatalmas tartalékban a zsidóság léte és amelyen egy új, pompás alapon munkás zsidó társadalom alapját teremthetjük meg.

Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség
Dr. Fischer Tivadar Dr. Fischer József
dizelnök elnök

Adler Sámuel, dr. Fenichel József, Farkas Issa, Giszkalai János, dr. Goldner Mihály, dr. Hamburg József, Janovitz Géza, Kertész Márton, Klinger József, dr. Kohn Hillel, dr. Krémér Árm'n, dr. Marton Ernő, Noszin Mór, dr. Pollák Sándor, Székely Béla, dr. Stőnyi Géza, dr. Schönberger Menasse, Schwartz Jakab, dr. Weiss Fálóp, Kisintéző Bizottság tagjai.

Keren Kajemet Ljiszráél Erdélyi Országos Bizottsága

Fischer Lipót elnök
Ausländer Lajos Hochmann Jakab

Mizrachi Országos Szervezete
Mittelmann Jakab elnök.

Bádofeldolgozó-gépek
bádigosok és lakatosok számára.

Elsőrangú gyártmányokat szállít legkedvezőbb áron

SCHIEB Kereskedelmi és Ipari Vállalat

SIBIU—NAGYSZEBEN,
Strada Gării No. 15.

Trancu-Jasi miniszter Kolozsváron

A miniszter szerint külföldön sem jobb a gazdasági viszonyok mint Romániában. Az erdélyi kereskedőknek meg kell teremteni az egymásközi szolidaritást

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Vasárnap hajnalban a kétórás expresszal Kolozsvárra érkezett Trancu-Jasi munkaügyi miniszter, hogy részt vegyen a város által létesített tanácsotthon alapkövetésénél. A miniszter kolozsvári tartózkodását egyben arra használta fel, hogy az itteni kereskedelmi viszonyokról tájékoztassa magát. Megérkezése után a miniszter hint maradt a pályaudvaron és szalonkocsijában töltötte az éjszakát. Kilenc órákor a kereskedelmi és iparkamara küldöttsége ment a miniszter elé, majd a kamara disztermében megtörtént a hivatalos fogadtatás.

A miniszter fogadtatása

Elsőnek Mihali Tivadar polgármester üdvözölte a minisztert, majd Negruti, a kamara elnöke, Joneacu, a Banca Nationala igazgatója, Dumitru pénzügyigazgató és Tufli Richárd, a Kereskedő Tanács elnöke tartották meg beszédeiket.

A hivatalos fogadtatás után a miniszter a Monostori-utca hajtatott, ahol program szerint lefolyt a tanácsotthon szertartásos alapkövetése. Délben a könyvelők szövetsége rendezett bankettet Newyorkban a miniszter tiszteletére.

A Sfatulban

Délután 5 órákor Trancu Jasi miniszter és a kíséretéhez tartozó dr. Fischer Galatz egyetemi tanár, valamint dr. Zanne, mint a Kereskedő szanatórium és önszegélyző törvényjavaslat előkészítői, a Kereskedő Tanácsot látogatták meg. A Sfatul Unió utcai helyisége zsúfolásig megtelt kereskedőkkel, de ezenkívül megjelentek Mihali polgármester, Joneacu, a Banca Nationala igazgatója, Varga tanácsos, dr. Chirila munkaügyi inspektor, valamint Negruti Juon, a kamara elnöke.

Tufli, a Sfatul elnöke bemutatta a jelenlévő kereskedőket, majd rövid beszéd kíséretében üdvözölte a minisztert. Utána Pop Sever, a kamara kereskedő szekciójának nevében kérte a minisztert, hogy befolyásával hasson oda, hogy Kolozsvár részére adják meg a törsdét és a vámstabadraktárt. Negruti az építkezés előmozdítása érdekében kérte, hogy a Trancu Jasi-féle építkezési törvény helyett, amelyet annak idején a liberális kormány hatályon kívül helyezett, mivel skarja az építkezés előmozdítását lehetővé tenni. Somogyi Miksa, a Sfatul elnöke német nyelvű beszédet tart, amelyben kéri a minisztert, hogy hallgassa meg a kereskedők kívánságait, de ne tegyen ígéretet, mert az eddig elhangzott ígéret csak szavak maradtak anélkül, hogy a kereskedelem bajai orvosolva lettek volna.

Szanatórium és önszegélyző alap

Ezután dr. Fischer-Galatz emelkedik szólásra és tört magyarsággal mutat rá arra, hogy szoros együttműködést kell teremteni a régi és a csatolt területek kereskedelme között. Majd németre fordítja beszédét és nagy vonásokban vázolja a kereskedő szanatóriumok és önszegélyző alap fontosságát és kifejti azokat az alapelveket, amelyek alapján az erre vonatkozó törvényjavaslat el fog készülni.

Kifejti, hogy ha az a százezer kereskedő, amely jelenleg Romániában van, átlagosan és rendszeres adójának egy hányadát csak kétezer lej fizetne fejenként, úgy egy évben kétszázmillió lej folyna be a szanatóriumok felépítésére és az önszegélyző céljaira. Ebből a hatalmas összegből minden évben más városban lehetne a legmodernebb igényeknek megfelelő szanatóriumot létesíteni, egy részét pedig a befolyt összegek tartalékolni. Ezt az évi adót a kereskedők tulajdonképpen csak mint betétet fizetnék, mert minden kereskedő családjára a kereskedők halála után visszakapná a befizetett összeget. Ezenkívül a szanatóriumokban minden kereskedő és családjára betegség esetén teljesen ingyen gyógykezelést és ellátást kapna.

A miniszter válasza

Dr. Fischer-Galatz ismertető beszéde után Trancu-Jasi emelkedett szólásra. Köszöni a meleg fogadtatást, amelyben részleteit. Ismeri az erdélyi kereskedelmi nehézségeit és ezzel kapcsolatosan már többször ismertette álláspontját. A csatolt

területek pénzintézetei a multban külföldről, főleg pedig Budapestről tápláltak pénzforgalmukat, amelyeket az országhatárok megváltoztatása folytán elvesztettek. Bukarest nem tudta ellátni ezeket a pénzforgásokat és ez egyik előidézője volt a magas kamatoknak, valamint a többi ezzel összefüggő gazdasági nehézségeknek. A közönség, amely nem keresi az egyes jelenségek mélyebb okait, egyszerűen a kereskedőket tette felelőssé a drágaságért. Ő is kereskedő fia és így jól tudja, hogy ez a feltevés nem fűdi az igazságot.

Mindenesetre egy súlyos hibája a kereskedőknek az, hogy egyénenként nagy egoisták és így nem tudják a megfelelő szolidaritást egymás között megtartani. A bukaresti kereskedők, ha kollektíva nem is, de egyes szakmák szerint igen szoros kapcsolatot tartanak fenn és így érthető, hogy ha jogukat jobban meg tudják védeni és kívánságaikat hamarabb tudják realizálni, mint az erdélyi kereskedők. Az erőben van az igazság, az erőtlenség az igazságot soha sem tudja diadalra vinni. A kereskedőknek össze kell fogni erősen és úgy kell felhívni a kormány figyelmét az egyes bajokra, met a kormányban megvan a feltétlen jóindulat a kereskedelem teljes konszolidálása iránt.

A kormány kereskedelmi politikája

A miniszter ezután átér a kormány kereskedelmi politikájára és ismerteti azokat az intézkedéseket, amelyeket az export fokozása érdekében tett. Hangsúlyozza, hogy a kereskedelemnek bizni kell a lej értékében. A kormánynak az a szándéka, hogy kitarja a kapukat a külföldi tüke előtt és szakítva az előbbi kormány helytelen politikájával, minden külföldi tőkét szívesen fogad, amely az országban el akar helyezkedni. A kormány szakadatlanul azon dolgozik, hogy az összes gazdasági érdekeket harmonizálja és így megteremtse az alapfeltételeit egy nagy külföldi kölcsön megszerzéséhez, amellyel aztán mindent rendbe lehet hozni.

Hígyjék el, — mondotta a miniszter — hogy külföldön sem jobb a viszonyok, mint nálunk. Most jöttem haza külföldről és így volt alkalmam a szomszédországok gazdasági problémáit és általános helyzetét tanulmányozni. Az élet talán nálunk a legolcsóbb. Lehetnek részletkérdések, amelyekben nem tartottunk lépést a nyugati államokkal, de általánosságban a mi viszonyaink vannak olyan jók, mint bármely más külföldi államé. Végül megegyeszer hangsúlyozza a kereskedő-szolidaritás fontosságát, mert csak ez vezetheti diadalra a kereskedők kívánságait. A tetszéssel fogadott beszéd után a miniszter átment a büfébe, ahol hosszasan elbeszélgetett a kereskedőkkel.

Munkásküldetés a miniszternél

Ugyancsak a Sfatulban fogadta a miniszter a famunkásoknak egy küldöttségét, amely arra kérte, hogy tegye lehetővé a munkásgyűlések megtartását. A munkások egyik vezetője kifejtette, hogy négy héttel ezelőtt egy kongresszus összehívását engedélyzték, amelyet szombat éjjel váratlanul betiltott az állambiztonsági hivatal. A miniszter megígérte a munkásoknak, hogy meg fogja vizsgálni kérésük jogosságát és megteszi a szükséges intézkedéseket. Hét óra után néhány perccel a Sfatulból a miniszter az állomásra hajtatott, hogy az expresszal visszautazzon Bukarestbe.

Flesch & Fiul
sodronyáruggár

Arad, Str. Lt. E. Teodoriu 3.

Gyártmányai: Lánchálós acélágybetétek és ágybetétkatrészek. Ruhaakasztók minden kivitelben. Patent hirkat-disz tő állványok üveg, papír, disztribúru stb. kereskedések részére. Patkány és egércsapdák. Csomagfogyantuk reklámszöveggel és anélkül. Faszönyegek.

Vállalja sodronyárak (tömögcsikk) készítését rajz vagy minta után, nikkelt, ónozott, horoganyozott, galvanizált és fényezett kivitelben

A zsinatokról

A kortárs, aki legymatag hangulat kongresszusok csak v tak s akkor is inkább államférfiu, néhány számolhasson rajtuk tudomány és világtudomány.

Az emberek — taly nyugalmas és hajlandóságot nem az osztály- és társas minőségét a kávé Törzsfőnökök és lottak a különböző amelyek azonban ki voltak s nem kenyő dábörögtek.

A kereskedő, az barénekes egyforma nyok között mi az elérhetnek, ezen a mantikus álmok me közül csak igen k testettednie.

A békeévek leg törését megelőző év tocsodott nyugalom, szaka volt, melyet — s bizony ritkán gyalítás társ dalmi közős nevezőn hely Polgári kialakul denekre s már is az az iradalom és m munkásszorgalomb fel, mert ez az u volna a cirkulusok polgári bérendszar netének.

Es ime, — a v hetedik évben mit kongresszusra siet, kás, az egyházi éne a hivatalnok, az or talnok s a jelek sz az idő sem, mikor előadásra nem ker primadonnák is k gyülekezni, hogy a annak az elrontott elrontásért elsősor felelős.

Ha semmi más, vány a legkétségtel korzakunk belső — lis, hanem lelki ko gató szerkezetek el s mint egy örült, — keresi a megáll Mindenki a me lössé, mindenki a m menetelől várja hanem egész csoport a hitben élnek, ho tottak az élet meg sára, a jelen keret jóvátételére. Vége jának, vége a szep oajozott küzdelm zárkózott várur is taposóalmába és szeti kataklizmak öszeroffenekben, határozatokban ke nekülés utját.

Konszolidálódni lódást kétségbeeset latlan és ködös, be szakok szimptomá A társadalom láz egyben, egy lázas lem folyamán kegy ban revelálódott, a borzalmára vezető arra, hogy a történe a természeti törvé ronkonvonásokat és kell ismernie, hog járványa lényegében nakanalógiája, mely inkvizíciókban rob bizonyt lanságban, lelő hajótörésben.

Az elrendezett

Mussolini magatartásától függ, hogy válságba kerül-e, vagy sem a Népszövetség új ülészaka

Spanyolország mégsem lép ki a Népszövetségből?

Genf, szeptember 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Paladios spanyol delegátus elutazása meglepetésszerűen érte a Népszövetség ülésére ideérkeztet diplomátákat, azonban Prim de Riverának Briand francia és Chamberlain angol külügyminiszterekhez intézett távirata azt a benyomást kelti, hogy Spanyolország nem fog kilépni a Népszövetségből. Ennek ellenére a helyzet alighanem kritikus, de mindenesetre kiélezett marad. Az olasz kormány magatartását homály borítja és legkövetheztlenül lép előérbe az a benyomás, hogy Mussolini meglepetésekre készül. Tudják, hogy Mussolini lekicsinylő felfogása a Népszövetség felől nem változott és Spanyolországot az ő keze mozgatja. Teljesen tőle függ, hogy a Népszövetség mostani ülészaka válságba fullad-e, vagy sem és hogy a két latin testvér: Spanyolország és Olaszország otthagyja-e a Népszövetséget, vagy sem?

A szomszédállamok és a bulgár kölcsön

A Népszövetség pénzügyi bizottsága tegnapi ülést tartott, amelyen Bulgária szomszédállamai kérték, hogy a bulgár kölcsön nyújtásánál vegyék tekintetbe az ország gazdasági helyzetét.

tetbe az ő érdekeiket is és gondoskodjanak arról, hogy a kölcsön kizárólag a menekültek elhelyezésének céljait szolgálja. Kérték, hogy Románia, Jugoszlávia és Görögország képviselőit nyerve a kölcsön-ellenőrzőbizottságban.

Bethlen és Apponyi lávolumradása a Népszövetség üléséről

Népszövetségi körökben élénken kommentálják, hogy ebben az évben sem Bethlen, sem Apponyi nem jöttek el a Népszövetség ülésére Magyarország képviselőként. Azt hiszik, hogy a magyar kormány ismételt balsikerei következtében megváltoztatta eddigi magatartását és ezután inkább tisztviselőkkel fogja magát képviseltetni, nem pedig politikusokkal.

Pénteken veszik fel Németországot a Népszövetségbe

Beavatói körök szerint Németország felvétele a Népszövetségbe a pénteki ülésen fog megtörténni. Az egész világ figyelmét keltő izgalommal várja a nagyjelentőségű eseményt.

Dr. Ruppín a palesztinai krízisről és a nemzetközi kölcsön lehetőségeiről

A németországi cionisták országos konferenciája

(Berlin, szeptember 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A németországi cionista szervezet mostan tartotta meg évi konferenciáját. Annál a súlynál fogva, amelyet a németországi cionista mozgalom a világszervezetben képvisel, a németországi konferenciáknak mindig igen nagy jelentősége volt a mozgalom fejlődésében. A mostani konferenciának két kimagasló pontja az a két referátum volt, amelyet dr. Arthur Ruppín és dr. Felix Rosenblüth tartottak, az első „Palesztina földjének előkészítése” címen, az utóbbi „A német cionisták viszonya Palesztinához” címen. Érdekes jelenség volt ebből az alkalomból, hogy mindamellett, hogy a mindkét referátum hangsúlyozottan kiemelte azokat a súlyos gazdasági viszonyokat, amelyek a palesztinai államépítő munkát pillanatnyilag zavaróan befolyásolják, a referátumok az a része, semmi különösebb benyomást nem tett a konferenciára. Elénk bizonyosága ez annak a ténynek, hogy a németországi cionisták teljesen tisztában vannak a cionista munka jelenlegi helyzetével. Tudják azt, hogy egy olyan grandiózus népvállalkozásnál, mint amilyen egy ország alapítása, teljesen jelentéktelenné zsugorodik össze az, ha időről időre pillanatnyi zavarok és nehézségek lépnek fel az építő munka terén.

A németországi cionista szervezet is tökéletesen informálva van a jelenlegi palesztinai helyzetről, tudják, hogy a munkanélkültség még mindig szívósan tartja magát, de azt is tudják, hogy a palesztinai zsidó munkások hősiességgel állják ezt a munkanélkültséget mindaddig, amíg a gazdasági viszonyok változása révén újabb fellendülés nem lesz az építő munkában. Eppen ezért a németországi cionisták tanácskozásainak oroszán részét nem a meddő rekriminációkra, hanem arra fordították, hogy az országépítő két alapnak a Keren Kajemetnek és a legszükségű határig való fejlesztését elősegítsék. Mert minden pillanati gazdasági krízisen túl áll a bizonyosság, hogy a palesztinai államépítés munkája és sikere ennek a két alapnak fejlődésével és fokozott prosperálásával áll, vagy bukik. Ebből a szempontból nézve volt figyelemreméltó a két negyevű cionista vezető egyéniség referátuma, amelyeket kivonatolva

alább közlünk.

Dr. Ruppín többek között ezeket mondta:

Hét esztendeje múltott annak, hogy közvetlenül a világháború kitörése előtt a németországi cionista szervezet konferenciáján utóljára beszélttem. Akkori időben Palesztina a németországi cionisták részére még meglehetősen ismeretlen terület volt, amelynek jövőjéről alavulását nem láthattam előre. Azok a kérdések, amelyek körül abban az időben a vita összpontosult, a következők voltak: Mennyi zsidót tud Palesztina magába fogadni? Milyen politikai formája lesz Palesztina jövőjéről zsidó közösségének és hogyan fog a világ zsidósága a mi törekvéseinkre reagálni? Most már ott tartunk, hogy ezt vizsgálhatjuk, vajon mi teljesült meg mindezekből az utópisztikus elgondolásokból. Régebben a gyarmatosítást a Herzl-féle ideológia értelmében egyszerű transport-vállalkozásnak tartották, amelynek előfeltételeit és politikai biztosítékát a Herzl-féle charterben látták. Most azonban végre beláttuk, hogy Palesztinában a zsidóknak nem az a hivatásuk, mint például Európában, hogy a gazdasági életnek függvényei legyenek, hanem ennél messzebbmenően öneik megutának kell átvenniök a gazdasági élet teljes körforgását és ugyanabban az időben termelőkné és fogyasztóknak kell lenniök. Palesztinában az utóbbi években számos nehézség leküzdése árán igen nagy haladás mutatkozik ebben az irányban. Ma már tudjuk munkánknak pontos céljait és tudjuk azt is, hogy mindazt, amit eddig alkottunk, nem lehet többé meg nem történné tenni. A cionizmus manaprag a vízváltó azok között, akik öntudatosan kihangsúlyozták a saját zsidóságukat és azok között, akik hajlandók minden viszonyba beleszokni. A mi programunk a legközelebbi tíz esztendőre az, hogy évente legalább harmincezer zsidót telepítsünk le Palesztinában. Gondot kell viselnünk arról, hogy a jövőben ezeknek a letelepülőknek negyedrésze, de még jobb, ha egyharmada mezőgazdasági foglalkozásu ember legyen, egy negyedrésze, vagy egyharmada az ipari foglalkozásokhoz tartozzon és csak a maradék legyen a gazdasági körforgás közvetítő szerve. Ehhez természetesen nagy tőkék szükségesek.

Ruppín ezután rátért az államépítő alapok jelenlegi helyzetének ismertetésére. Államépítő alapjainknak, a Keren Kajemetnek és a Keren Hajjeszódznak jelenlegi eredményeit teljesen kielégítőnek tartja. Ezeknek az alapoknak pénzével sokkal szabadabban és

Csinosan és olcsón
öltöztetheti fiát és leánykáját, mert cégünk berendezett egy modern

gyermekruha salont
ahol hozott anyagokból is készítünk a legszébb kivitelben angol és francia fiú és leányka ruhákat.

Katz és Mendel
Főtér 10.

Tegyen egy próbarendelést.

sokkal inkább nemzeti irányban lehet dolgozni, mint a nemzetközi tőkepiac pénzével. A Keren Hajjeszódot nem lehet semmivel pótolni, ami azonban nem zárja ki azt, hogy ne lehetne kiegészíteni, vagy alátámasztani egy nemzetközi kölcsönrel. Palesztina ma már teljes biztosítékot tud nyújtani, vagy legalább is a közeljövőben már biztosítékképes lesz egy ilyen nemzetközi kölcsönre. A mai állapotot már távolról sem lehet összehasonlítani az öt, vagy tízezer évvel ezelőtti állapóval. Ma már 12-15 millió font értékű kölcsön-biztosítékkal rendelkezünk az országban és a nemzetközi tőke uraival ma már úgy tárgyalhatunk, hogy ezek a tárgyalások nemcsak fedezetül szolgáló vagyonbirtokot, hanem a produktív célokra kihasználható lehetőségeinket is szem előtt tarthatják. A következő tíz esztendőben kell véglegesen eldőlni a dolognak.

A szónok ezután javaslatot tesz egy mintagazdaság berendezésére Németországban amely a chalucoi részére, akik később Palesztinában példaképpen szolgáljanak. Ösmerteti a különböző foglalkozási ágak helyzetét Palesztinában és végül megállapítja, hogy egyes németországi zsidóknak sikerrelensége nem lehet mérvadó és ok a kétségbeesésre. Ösmerté fejzi ki a konferencia optimizmus hangulata fölött. Szóval ok nincs rá, hogy a helyzetet túlrészessé válasszuk, de jó szívvel mondhatja, hogy Palesztina tengerpartja Akkától egészen Gazzáig rövid időn belül egyetlen hatalmas gyümölcsösök kert, egy új Kalifornia lesz. Hét esztendő leforgása alatt Palesztina zsidó lakosságát hatvan ezerről százötvenötezerre szaporítottuk és földbirtokainkat megkétszerezettük. Most a végösszerfeszítésnek évtizede áll előttünk és csak ezzel a végső erőfeszítéssel tudjuk majd a végleges eredményeket kivívni.

A másik szónok, Felix Rosenblüth, mint a cionista executive képviselője és a szervező osztályának vezetője, héber nyelven köszönti a konferenciát, majd németül folytatva, választóképp adja az új Palesztinában történet alkotószáinknak. Annak a renyvésnek ad kifejezést, hogy a németországi cionizmus eleget fog tenni az Aktions Comité legutóbbi tanácskozásából felhangzott sürgető felhívásoknak. Az államépítő munka tempója szempontjából már más véleményen vagyunk, mint a világháború előtt. Az executive hősiességgel meg akarja gyorsítani az államépítő munkának ellanyhult tempóját. Legközelebbi gazdasági célunk az, hogy a legközelebbi tíz esztendő alatt évente harmincezer embert telepítsünk le Palesztinában és plántáljuk bele az ottani gazdasági viszonyokba. Eppen ezért a cionizmuson belül a Palesztina eszméjének kell mindig előtérben lenni. Természetesen nem szabad azért figyelmen kívül hagyni a nagy népnevelő feladatokat sem. A második cionista világkongresszus óta szinte szokatlanul vált a cionista konferenciákon állandóan a cionista mozgalom kríziséről beszélni. Ezt úgy kell érteni, hogy minden nagy eredményünk ellenére is tudatában vagyunk annak, hogy ezek az eredmények a teljesítendő feladatokkal szemben még mindig igen csekélyek. De Palesztina haladása és épülése megerősítő hatással lesz a cionista tudatra és a zsidó munkáját és áldozatkésztségét csak emelni fogja.

Régi jóhírnevű ékszerüzlet
a legforalmasabb helyen, szép berendezéssel pultkasszával, két kirkattal bérbeadó. —
Herbst Mór — Turda

Legolcsóbban **fest, tisztít UNIO, Cluj** Fióküzlet Str. Bariju 2., Str. Iuliu Maniu 8. Cal. Mojlilor 110. Gyár C. Regele Ferdinand 133. Telefon 877

Paul M
Lefokoz
Maughan is
szombat es
gondoltuk,
filmet fogu
Nem filmet
hes, mély,
lúktető dr
Maughan
szatírának
elhatalmaso
szellem elle
be, aki az
oceáni szig
ségét, egy
legnagyobb
szentül me
tetsző kegy
A hatal
rialista egy
tragikus m
merő, emb
épített mi
pereg, fel
nősen a gy
politikai k
benszülött
dáló, a vic
egyház.
Egy fé
darab, aho
el a szerep
kos vend
folyton es
szaggató e
életvidám,
lány: Sa
David on
térítőnk.
mindenarc
megtévedt
felesége
tudjuk,
minden
mindkette
Davidson
az erkölcs
Tuoosont
viszauts
Davidson
A kormány
szen a hit
hogy a
hajóval), a
hagynta a
Ha vissz
börtönbe
el három
rul David
Francisko
szit. "A
Sanfranci
még akko
teremtve,
Ekkor
eseménye
rábeszélő
bölő s
érte, hog
kijelenti,
Sanfranc
Közbe
tiszteletes
lesz Sidi
tiszteletes
kozás hel
Ez a for
hitéből é
termézet
pedig ma
A da
Zon
Sikerül
megve
S

Eső

Paul Maugham drámájának bemutatója
a Magyar Színházban

Lefokozott várakozással mentünk el Paul Maugham ismeretlen amerikai szerző darabjának szombat esti bemutatójára. Amerikai darab, gondoltuk, tehát a legjobb esetben egy közepes filmet fogunk kapni. Kellemesen csalódtunk. Nem filmet kaptunk, hanem problémákkal teli, mély, emberi hibáktól és szenvedélyektől lüktető drámát. Azt is a legjavából. Paul Maugham „Eső” című drámája tulajdonképpen szatírának készült az Amerikában egyre jobban elhatalmasodó klerikalizmus és misszionárius szellem ellen. Egy misszionárius lelkész mutat be, aki az Amerika-fenhatósága alatt álló óceáni szigeteken fejti ki „áldásos” tevékenységét, egy vak és kegyetlen fanatikus, aki a legnagyobb embertelenségekre képes, miközben szentül meg van győződve róla, hogy Istennek tetsző kegyes cselekedetet művel.

A hatalms és hatalmával viszályzó imperialista egyház egyik vakbuzgó katonája kerül tragikus módon szembe a dogmákat nem ismerő, emberi gyöngeségekre és szenvedélyekre épített mindennapi élettel. Miközben a dráma perreg, felfakad előttünk az amerikai, de különösen a gyarmati életnek számos szociális és politikai kelevénye, ezek között első sorban a benszülőtteket verszótető, táncitalmat elrendelő, a vidám, boldog ősi életet guszabkító egyház.

Egy félreeső óceáni szigeten játszódik a darab, ahová egy véletlen folytán vetődnek el a szereplők. Halálos unalom gyötri a piszkos vendégfogadóban összeszorult embereket, folyton esik az eső, az ölmos, nehéz, idegket szaggató eső. A fogadó lakói között van egy életvidám, tengerészekkel mulatozó fiatal lány: Sadie Thomson, aki szemét szur Davidon tiszteletesnek, a fanatikus hittérítőnek. Davidson fejébe veszi, hogy mindenáron az erkölcs útjára fogja terelni a felesége is vele van és a házaspárról megtudjuk, hogy házastársi viszonyuk mentes minden földi és fizikai vonatkozástól, mert mindketten az emberiségnek szentelik életüket. Davidson tiszteletes megpróbálja szép szóval az erkölcsös élet útjára téríteni a szép Sadie Thomsont, de amikor a lány következetesen visszautasítja a hittérítő beavatkozását éle ébe, Davidson elhatározza, hogy megbünteti a leányt. A kormányzóval kieszközli (hát hogyan, hiszen a hittérítő a kormányzóval is hatalmasabb), hogy a leányt kiutasítsák. Sadiennek az első hajója, amely Sanfranciscoba indul, el kell hagynia a szigetet. Sadie kétségbe van esve. Ha visszamegy Sanfranciscoba, egyenesen a börtönbe kerül, mert hiszen ottan menekült el három évi büntetése elől. Könyörögve borul Davidson lábai elé. „Ne küldjön vissza Sanfranciscoba, hiszen ismét a bűnbe, a fertőbe taszít.” A hittérítő hajthatatlan. Vissza kell térnie Sanfranciscoba és le kell ülnie a büntetését még akkor is, ha ártatlan. „Az ember arra van teremtve, hogy szenvedjen.”

Ekkor azonban új fordulatot vesznek az események. Sadie Thomson megtér. A lelkész rábeszélő szavainak hatása alatt hívő lélek lesz belőle s amikor Ohara, a fiatal tengerész eljön érte, hogy megozkoztassa a biztos börtön elől, kijelenti, hogy nem kell a szabadság, elmegy Sanfranciscoba, mert ez az Isten rendelése.

Közben azonban történik valami. Davidson tiszteletes a száraz, szikár hittérítő szerelmes lesz Sadiéba. S amikor a lány este behívja a tiszteletest, hogy imádkozzék vele, ez imádkozás helyett szerelmi ajánlatot tesz a leánynak. Ez a fordulat teljesen kiábrándítja a leányt új hitéből és fokozott erővel tér vissza a régi természetes életörömhöz. Davidson tiszteletes pedig meghasonlít önmagával és öngyilkos lesz. A darab elejétől végig izzó drámaisággal

Zongorák olcsóbbak lettek!

Sikerült egy bécsi zongorakerékert előnyösen megvenni, amíg a készlet tart, lezárt árak.

Sternberg — Oradea

Balevardul Regale Ferdinand 14.

van telítve. A kolozsvári színház drámái együtt-tese nagy lelkesedéssel igyekezett megleveníteni a közönség előtt Paul Maugham mély drámái gondolatát. Sadie Thomson szerepében Poór Lili megdöbbentően realis és szép alakítást nyújtott. Davidson lelkész Kemény László személyesítette meg, akinek sikerült a természetes léttől elszakadt fanatikus hittérítő alak

ját elevenné varázsolni. A kisebb szerepekben hatásosan érzékeltették meg a darab célját és miliójét Székelyhidy Adrien, Mihályffi, Marsi Gizi, Salmeczi, Izsó, Ihász és Kozma Hugó. Forgács és Laczkó Aranka alakítása külön megemlést érdemel. A darab remélhetőleg sokáig maradhat a kolozsvári színház műsorán.
m. e.

Ünnepélyesen megnyitották a Népszövetség VIII-ik ülészakát

A spanyol, lengyel és brazil delegátusok nincsenek jelen. Németország felvétele pénteken fog végbemenni. Törökország is be akar lépni a Népszövetségbe

(Genf, szeptember 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Hétfőn délelőtt ünnepélyes istentisztelettel megnyitották a Népszövetség nyolcadik rendes ülészakát, amely előreláthatólag három héttig fog tartani. A megnyitó ülésen Spanyolország, Brazília és Lengyelország kivételével jelen voltak a Népszövetségben képviselt összes államok képviselői. Az ünnepélyes megnyitó egészen rövid ideig tartott. Az első érdemleges ülés kedden lesz. Németországot pedig előreláthatólag pénteken vessik fel a Népszövetségbe, amikor is nyomban megválasztják az állandó tanács tagjává.

Budapest, szeptember 6. Tegnap tízennyolc képviselő érkezett a magyar fővárosba, akik kijelentették az újságróknak, hogy Németország együtt fog dolgozni a Népszövetségben Magyarországgal. Hangoztatták, hogy ezentul nem történ-

het meg, hogy Németország akaratára ellenére a Népszövetség elutasítsa a kisebbségi panaszok tárgyalását. A német képviselők utazásának célja a Duna menti államok gazdasági viszonyának tanulmányozása, valamint a más államokban élő németek sorsáról való tájékozódás.

Páris, szeptember 6. A „Matin” jelentése szerint a török kormány diplomáciai uton tudomására adta a Népszövetség titkárságának, hogy be akar lépni a Népszövetségbe és erről szóló jegyzékében, amelyet a különböző kormányokhoz is intézett, azt a feltételt szabja, hogy Törökország a Népszövetségben nemcsak saját, hanem a Távolkelet országainak is, így Perzsiának és Afganisztánnak érdekeit is képviselhesse, amiért is nem állandó tanácsnagysági helyet kér.

Bonyadalmak a nemzeti és parasztpárt fuziója körül

Miért nem vettek részt az erdélyiek a vasárnapi nagygyűlésen. Meghasonlás a parasztpártban?

(Bucaresti-Bukarest, szeptember 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A román belpolitikai élet bozorkánykonyhájának üstjei teljes forrásban vannak és a felszálló gőz elföldi a figyelő szem elől a pártok mai konstellációjának és egymás hoz való viszonyának tisztá és világos képét. Az egyesült ellenzék vasárnap délutáni nagygyűlése a nemzeti és parasztpárt közötti fuzió mielőbbi megkötés mellett demonstrált, a gyűlésen azonban az erdélyi nemzeti párt összes vezetői távolmaradtak. Ez meglehetősen platói jelentőséget ad a gyűlésnek és megerősíteni látszik azokat a híreszteléseket, melyek szerint a nemzeti párt kebelén belül a négy év óta szakadatlanul keletkezőben lévő és mégis oly nehezen megszűlő fuziónak komoly és figyelmen kívül nem hagyható ellenzéke van.

A négy év óta vajdó fuzió rizikói

Egyes lapjelentések ismét a fuzió meghírsüléséről számolnak be, mások azonban felületlen bizonyossággal állítják, hogy a két párt hön öhajtott egyesítése — amely feltétlenül a demokrácia fejlődésének ügyét szolgálja — Maniu és Mihalache megegyezése alapján már létre is jött. Annyi bizonyos, hogy amennyiben a fuzió létrejön, úgy mindkét párt súlyos veszteségekké fog abból kikerülni. Így a „Cu satul” tudnivaló, hogy Jorga sem híve már a megegyezésnek, míg Vajda Sándor, Dan Saver, Mihai Popovici és Maniu lelkész az utóbbi időben nem csináltak titkot belőle, hogy a liberálisokkal való megegyezés feltétlen hívei. Egyes lapjelentések szerint viszont a parasztpártban is kitermelt magának egy ellenzéki tábor a vezérek halogató politikája. Hogy mi a valóság, azt a későbbi események fogják bebizonyítani. A belpolitikai élet újabb fázisairól alábbi tudósításaink számolnak be:

Az ellenzéki blokk a fuzió mellett

Az ellenzéki blokk vasárnap nagygyűlést tartott a Dácia teremben, amelyen Madgearu, Mihalache, Lupu Joanitzescu, Stere, Pan Halippa vettek részt. Feltűnést keltett, hogy az erdélyi nemzeti pártiak közül senki sem volt jelen.

Madgearu támadja a liberálisokat és az oligarchia csatlósait.

Joanitzescu a kormányt támadja az általános választásokért, majd követeli a parasztpárttal

való fuziót. (Nagy taps.) A fuzió magától értetődő kell, hogy legyen, mert ő is mindig parasztpárti politikát követett nemzetipárti léte.

Elene Filipovici a kommunista párt nevében beszél és kifejti, hogy a kommunisták világnézeti álláspontjuk dacára támogatják az egyesült ellenzékét az oligarchia elleni harcukban.

Dr. Lupu védekezik a kommunizmus vádja ellen. Elene Filipoviciot nem ismeri és a kommunisták többi vezetőihez nincs köze. A parasztpárt nem forradalmi párt, de erőszakoskodásokra erőszakkal fog felelni.

A parasztpárt is meghasonlott?

Politikai körök élénken kommentálják, hogy az erdélyi vezérek nem vettek részt az ellenzék tegnapi bukaresti négygyűlésén. Ilyen körülmények közt a fuzió aligha valósulhat meg. Hír szerint Lupu is a fuzió ellen foglalt állást és vele tart Junian is, valamint a munteniai és beszarabiai szervezetek, amelyek külön független parasztpártot szándékoznak létesíteni. Bogdan Duica, az erdélyi parasztpárttal szintén ehhez az alakuláshoz csatlakozna.

E körökben a liberálisok taktikázásának tudisdonítják a két ellenzéki párt belső válságát és rámutatnak arra, hogy — mint eddig is, minden ízben — a liberálisok közbelépése akadályozta meg a fuzió perfektuálását.

Már megtörtént a megegyezés?

Ezekkel a hírekkel szemben a Lupta szerint a fuzió már teljesen befejezett tény. A megállapodás 14 pontból áll, amennyiben Maniu, a tavaszi 10 ponthoz még 4-et hozzáfűzött. Maniu és Mihalache a fuzió feltételeit körlevélben közli a vidéki szervezetekkel, kérve, alakítsák meg sürgősen a két párt egységes helyi választmányát. Abban az esetben, ha a helyi választmányok megalakítása nehézségekbe ütközik, egy központi bizottság dönt arravatkozól, milyen arányban vegyenek részt az eddigi pártok vezetői a közös választmányban. E bizottság tagjai Argetoianu, Madgearu és Ciocodardarin

Az Uj Kelet Oradea-Mare-Nagyvárad fiókiadóhivatala, Str. Aurel Vlaicu 51., (Blum Zsigmond) és Erdévi emléktér 2. sz. (erőyüzlet) alatt van. Telefon 3-66.

olcsón

készítünk a leg-

és francia fiu és

akat.

la saloni

készítünk a leg-

és francia fiu és

akat.

Mendel

o.

rányban lehet dol-

ti töképsc pénzével,

lehet semmivel sem

zárja ki azt, hogy

gy alátámasztani egy

esztina ma már tel-

ni, vagy legalább is

ritésképes lesz egy

nösen a gyarmati életnek számos szociális és

politikai kelevénye, ezek között első sorban a

benszülőtteket verszótető, táncitalmat elren-

delő, a vidám, boldog ősi életet guszabkító

egyház.

Egy félreeső óceáni szigeten játszódik a

darab, ahová egy véletlen folytán vetődnek

el a szereplők. Halálos unalom gyötri a pisz-

kos vendégfogadóban összeszorult embereket,

folyton esik az eső, az ölmos, nehéz, idegket

szaggató eső. A fogadó lakói között van egy

életvidám, tengerészekkel mulatozó fiatal

lány: Sadie Thomson, aki szemét szur

Davidon tiszteletesnek, a fanatikus hitt

térítőnek. Davidson fejébe veszi, hogy

mindenáron az erkölcs útjára fogja terelni a

felesége is vele van és a házaspárról meg-

tudjuk, hogy házastársi viszonyuk mentes

minden földi és fizikai vonatkozástól, mert

mindketten az emberiségnek szentelik életüket.

Davidson tiszteletes megpróbálja szép szóval

az erkölcsös élet útjára téríteni a szép Sadie

Thomsont, de amikor a lány következetesen

visszautasítja a hittérítő beavatkozását éle ébe,

Davidson elhatározza, hogy megbünteti a leányt.

A kormányzóval kieszközli (hát hogyan, hi-

szén a hittérítő a kormányzóval is hatalmasabb),

hogy a leányt kiutasítsák. Sadiennek az első

hajója, amely Sanfranciscoba indul, el kell

hagynia a szigetet. Sadie kétségbe van esve.

Ha visszamegy Sanfranciscoba, egyenesen a

börtönbe kerül, mert hiszen ottan menekült

el három évi büntetése elől. Könyörögve borul

Davidson lábai elé. „Ne küldjön vissza

Sanfranciscoba, hiszen ismét a bűnbe, a fertőbe

taszít.” A hittérítő hajthatatlan. Vissza kell térnie

Sanfranciscoba és le kell ülnie a büntetését

még akkor is, ha ártatlan. „Az ember arra van

teremtve, hogy szenvedjen.”

Ekkor azonban új fordulatot vesznek az

események. Sadie Thomson megtér. A lelkész

rábeszélő szavainak hatása alatt hívő lélek lesz

belőle s amikor Ohara, a fiatal tengerész eljön

érte, hogy megozkoztassa a biztos börtön elől,

kijelenti, hogy nem kell a szabadság, elmegy

Sanfranciscoba, mert ez az Isten rendelése.

Közben azonban történik valami. Davidson

tiszteletes a száraz, szikár hittérítő szerelmes

lesz Sadiéba. S amikor a lány este behívja a

tiszteletest, hogy imádkozzék vele, ez imádkozás

helyett szerelmi ajánlatot tesz a leánynak.

Ez a fordulat teljesen kiábrándítja a leányt új

hitéből és fokozott erővel tér vissza a régi

természetes életörömhöz. Davidson tiszteletes

pedig meghasonlít önmagával és öngyilkos lesz.

A darab elejétől végig izzó drámaisággal

niu 8. Cal. Mojilor
Telefon 877

... hogy Románia ...
... megadásával. Az ...
... orosz támadás ...

... munkás- ...

... állam ellen ...

... ezer lejt tesznek ...
... az a negyven ...
... oroszokból jött a ...
... lány és vasuti ...

... rvezetek elhatá- ...
... lítások ellen az ...
... tözstrájkot ren- ...
... gyülekezési jog ...
... vári fanunkások ...
... ttséget meneszt ...
... intervencióra ...

... sőbb ...

ya
... Reg. ...
... & Co. nál, ...
... atók.

... LEO ...

... av-Brasov ...

... 10-74 ...

... tónvét mel- ...
... ék kívánatra ...

... 77 ...

... mann ...

... telefon 10-74 ...

... t ...

... rök! ...

... pocsóbban ...

... ban, ...

... ayda- ...
... ik be. ...

... világhírű ...
... lerekats. ...

... onyva, ...
... Afrik ...

... mellett ...

... Cluj ...

... Erdélyrészi iroda: Cluj, Str. Baron L. Pop10

Ideális hashajtó és soványító szer
Purgen
(Purgo) Bayer
Kapható minden gyógyszerertárban

— Huszezer kutya, macska, madár és majom van eltemetve a párisi állattemetőben. Párisból jelentik: „Minél jobban ismerem az embereket, annál jobban szeretem — a kutyámat”. Ezeket a szavakat Párisban egy kis zöld szigeten, a Clichy-hid mellett kőbe vésvé olvashatjuk. Ezen a kis szigeten ugyanis kutyák, macskák, madarak, majmok, lovak, sőt oroszlanok is alusszák örök álmukat. Ez az asnierei állattemető. A mosolygós öreg temetőőr, aki seprti, tisztogatja az ösvényeket és rendben tartja a sírokat, azt állítja, hogy majdnem huszezer állat van itt eltemetve. A temető közepében emlékmű áll: a Barry nevű kutya köszöbré, amelynek gyermek ül a hátán. Az emlékmű talapzatán olvasható, hogy a hős Barry, aki a svájci havasokban negyven embernek mentette meg az életét, a negyvenegyedik ember öltötte agyon. A temető nemzetközi. Van sok más nyelvű felírás is, mint francia. A legszebb emlékművek egyikén, amely két gyönyörű kutyát ábrázol, orosz főhercegi korona látható. A legérdekesebb a dologban az, hogy ebben az állattemetőben sehol sem találunk olyan szürke sablonos felírásokat, amilyenekkel az emberi temetők el vannak árasztva. A felírásokból igazi szeretet, hála és fájdalom árad ki. Közönséges halandók kutyáin és macskáin kívül kiváló személyiségek hű állatbarátai is nyugosznak itt. Itt van pl. eltemetve a híres költő: Suly Prundhoma és két színésznő: Rajane meg Cleo de Merode kutyája. A költő kutyája gazdája halála fölött érzett bánatában pusztult el. Itt ott ódivatú ruhába öltözött öregasszonyt látunk, aki egy-egy eszokor friss virágot visz a temetőbe. Gyerekeket is látni itt, akik a madarakkal versenyt csicseregnek és fel akarják vidítani az álmukban megzavart halottakat. Egyedül való temető — oly egyedül való, mint minden Párisban. Temető, ahol minden temetésnél csak őszinte könny foly...

Megérkezett a Palais de Danse
szeptember h-...
vi világvárosi...
11 óráko. Mindenkor záróra 3 órákor.

Üdvözetmegváltó adományát küldje be idejében, hogy az ünnepi kimutatásban szerepelhessen
Erdélyrészi iroda: Cluj, Str. Baron L. Pop10

SPORT

A Haggibbor

főlényes győzelme Marosvásárhelyen

Haggibbor—MSE 4:1. Botrány a KAC—Victoria mérkőzésen. A Kinizsi kikapott Belgrádban

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A mai nap legnagyobb szenzációját kétségtelenül a Kinizsi súlyos belgrádi veresége képezi. Részletes tudósítás hiányában nem tudunk magunknak tiszta és világos képet alkotni a váratlan és fájdalmas vereség okairól. Kétségtelen, hogy Jugoszlávia bajnokcsapata nemzetközi viszonylatban is tekintélyes játékerőt képvisel, a nagy gólarányú vereség azonban mégis indokolatlanul látszik.

A Haggibbor remek játék után biztos és főlényes győzelmet aratott a marosvásárhelyi MSE fölött, újabb bizonyossággal szolgálva hatalmas fejlődéséről. A KAC—Victoria barátságos nyárvégi mérkőzés botrányba fulladt. Most a bajnoki mérkőzések megkezdése előtt kell körültekintően szigorral rendet teremtenie a játékosok meglezult fegyelmű fölött.

A tegnapi mérkőzéséről szóló részletes tudósításainkat alább adjuk:

Haggibbor—MSE 4:1 (0:0). Mindvégig hatalmas tempót diátálva, nagyvonalú és főlényes játék után biztos és megérdemelt győzelmet aratott a Haggibbor az AAC ot verő legjobb marosvásárhelyi együttes fölött. A nagyvárú publikum spontán tetszésének viharos kinyilvánításával fejezte ki elragadtatását a kolozsvári csapat játéka fölött, amely technikailag és taktikailag kifogástalan teljesítményt a kapu előtt pedig ezuttal meglepő biztosságot és áttűtő erőt árult el.

A csapat legjobb része ezalkalommal a csatársor volt, amely egy a támadások előkészítésében, mint keresztülvitelében és befejezésében pompás teljesítményt nyújtott. Rövid passzokkal, vagy hosszú szökötésekkel villámgyorsan és feltartóztatlanul nyomult fel a csatársor a jól védett MSE kapu elé és a támadásokat éles lövésekkel, vagy jól passzított labdákkal fejezte be. Haár volt a legjobb a csatársorban, de talán még nagyobb partnerét is felülmúlta Lázár Sándor, a csapat fiatal jobbszélsője, aki egyszerűen feltartóztatlan volt és pompás hatrickijével elsősorban járult hozzá a győzelemhez. Méltón illeszkedett be a kvintettbe a javuló formát mutató Reményi is, de Farkas és Rosenfeld II. is kiemelkedtek. Rosenfeld I. bravurosan védett a kapuban, míg a hátrédek közül Pollák emelkedett ki. A hálsorban Braun és Klein végeztek hasznos munkát. Az MSE fejlődő együttesében Glanzmann II., Isák, Hamlet II. és Szűcs kapus emelkedett ki.

Nyomasztó főlény után az egyéni játékkal kitűző Haár rugja hatalmas lövéssel a vezető gólt. Szünet után a 14. percben Haár szököteti Lázárt, aki a második gólt szerzi meg csapatának. Három perc múlva egy előreadott lapdát Wesel elluftol és a kiszökő Weisz lövését Rosenfeld már nem tudja védeni. A gól után Haár balösszekötőbe megy, Reményi balszélsőt játszik, míg Rosenfeld II. és Lázár alkotják a csatársor jobbszárnyát. A 28. ik percben Haár passzából Lázár rugja a harmadik gólt s röviddel ezután Reményi beadásából ugyancsak Lázár fejezi a Haggibbor negyedik gólját is. Az utolsó harz percben nyomasztó Haggibbor főlény, amely azonban további gólokban nem jut ki fejezésre. Ciurel kitűző bíró volt.

Temesvár. Kadima—Rap'd 4:0 (2:0). A te-

mesvári zsidó csapat bemutatkozása az elsőosztályú bajnoki mérkőzések során a Kadima impozáns győzelmével végződött. A győztes csapat minden egyes tagja hatalmas önfeláldozással és ambícióval küzdött és végig kezében tartotta a mérkőzést. Az első félidőben változatos játék után gyönyörű akciók befejeztéképpen Goldberger és Katz rugják a Kadima góljait. Helycsere után a Kadima döntő főlénybe kerül és Halle és Fodor révén további két gólt ér el. Az említettekén kívül a bravurosan védő Uigár kapust emeljük ki a nagy fejlődésen átmont együttesből.

Banatul—TAC 2:1 (2:1). Nagy meglepetés.

Kolozsvár. Victoria—KAC 2:1 (1:1). Ez a mérkőzés, — amely befejezése volt a barátságos mérkőzések hosszú nyári sorának és prólogusa a friss lendülettel, de sok nehézséggel induló bajnoki meccseknek — sajnálatos és kínos botrányba fulladt. A második félidő 37. percében Schultz és Chiffor összeszaladnak, a KAC játékos földre esik és közben — szemtanúk állítása szerint — meg-ruja Chiffort, aki a felkelni akaró Schultz tarkójára Old Shatterhandi pózzal hatalmas ökölcsapást mért le.

E bájos és poétikus intermezzót megelőzően azonban már egymást követték a pályán a nem egészen himnuszjelles faultok és a hargulat rendkívül izzó volt. A Victoria energiás, rámenés játékmódot folytat, amely állandóan a fair és durva játék közötti, főlényebb keskeny határvonalon táncol és kellő megfeszítéséhez erőszakú, intelligens és áttekinthető bíróra van szükség. Krizbay, a tegnapi mérkőzés bírója az első félidőben sikerrel próbálta a szenvedélyek felcsapni készülő hullámsit lecsillapítani. Szünet után azonban kiejtette kezéből a gyeplőt és hiába próbálkozott gátat vetni a kitűző durvaságoknak. Az első félidőben változatos, helyenkint élvezetes játék folyik. Huniade fejezi a vezetőgólt, majd ugyancsak Schultz egyezel. Helycsere után B. ba ismét megezerzi a vezetést a Victoriának. Ezután a helyzet elmérgesedik, a durvaságok egymást követik s végül a fentemlített összetűzésben kulminálnak. A bíró Chiffort kiállítja, de — hogy az incidens fenyegető következményeitől megóvja — leküldi a pályáról Schultzot is. A közönség betódul a pályára stb. stb. Sablon. Várjuk a fegyelmi bizottság és a felsőbb sportforumok példás szankcióit, mielőtt odajutnánk, hogy a mérkőzésekre dobbal csalogassák a nézőket. Gyors, példaadó és objektív ítéletet várunk.

Nagyvárad. Nagyvárad válogatott—Arad válogatott 2:1 (0:1). A várad csapat tartalékjai dacára is biztosan győzött Pless és Bartha góljaival. Bíró Bonciocat Nicolae dr.

Külföldi eredmények:

Zágráb. Gradjansky—Hakoah 2:2 (1:0). A Katz és Scheuer helyén tartalékokkal szereplő Hakoah csak nehezen tudta Háusler góljával eldöntetlenné tenni a mérkőzést. A bécsi zsidó csapat rendkívül súlyo an érzi az eltávozottak hiányát, akiket eddig nem tudott pótolni. Ez alkalommal játszott először a csapatban Engl, a VAC és aradi Hakoah volt jobbszélsője.

Belgrád. Jugoszlávia—Kinizsi 4:1 (3:1).

Ki akar szép lenni? Szeplős leányok, májfoltos asszonyok, pattanásos férfiak szépek lesznek, ha **Maria szeplő krém-et** használnak. Hatásért felelősség! Fehé it Ártalmatlan, **Ará 30 L.**
Főlerakat: Császárgyógyásztár, Tg. Mures, Albina-palota, 8 tégelynél díjmentes postai szűkküldés. Kapható Clujon: Rózsa-drogueria, Aradon: Wojtek és Weisz drogueria. Oradea-Mare: Apollo drogueria

Megnyilt a „CORSO“-bazár Cluj, Reg. Ferdinand
(Hotel Transilvania épület) **No 17.**
Sokáig elszórakozhat kirakatainak megtéktetésével. (v. Wesselényi M.-u.)

KÖZGAZDASÁG

Lezajlott a kereskedelmi utazók bécsi világkongresszusa

Kimondták a Nemzetközi Szövetség megalakulását

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Szombaton zárult le a kereskedelmi utazók bécsi világkongresszusa, amely szeptember elsején vette kezdetét. A világkongresszust a bécsi utazók egyesülete negyvenéves jubileuma alkalmából hívta össze.

A kongresszus, amelyen az összes európai államok képviselve voltak, rendkívül ünnepélyes keretek között zajlott le. Az első napon a bécsi kereskedelmi és iparkamara ötrai teán látta vendégül a külföldi delegátusokat, másedik napon a kormány rendezett számukra ünnepélyes fogadtatást a schönbrunni kastélyban, harmadik nap pedig Bécs város adott bankettet a több mint százötven külföldi vendég részére. A szállodák erre az alkalomra az összes nemzetek színeiben fel voltak lobogozva és különböző kedvezményeket adtak. Az erdélyi és báráti utazók egyesülete ugyancsak képviseltette magát a kongresszuson Somogyi Miksa tiszteletbeli

elnök és Bihari Sándor főtitkár által.

A kongresszus tárgysorozatát permanens gyűlések tartották. Ezek közül mint legfontosabbat, elsőnek az Utazók Világegyesületének megalapítását és az államok egyesületeinek szoros együttműködésének kérdését. Eddig ugyanis hiányzott az egyes államok közötti szorosabb kapcsolat, mert a párisi székhellyel működő utazók nemzetközi szervezeteinek csak néhány államban voltak tagjai. Határozati javaslatot hoztak, amelyben utazási kedvezményt kérnek azoknak a kereskedelmi utazóknak a számára, akik külföldön utaznak, szállítási kedvezményt a mintaküldeményekre, könnyítéseket az utlevél- és a vízumkiadásnál, szabad mozgást a kereskedelmi utazók részére az összes államokban, valamint szállodai kedvezményeket. A fenti határozati javaslatokat precíz formában meghálidik a világ összes kormányainak.

Konzorciális alapon oldják meg a vám-szabadraktár kérdését

Folynak az előkészületek Manolescu gazdasági ankétjára

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) Manolescu helyettes pénzügyminiszter kolozsvári gazdasági ankétjára megkezdte a munkát az előkészületek. Az ankét iránt kezd az érdeklődés nagyobb arányokat ölteni és cikkek hatására alatt egy a kereskedők, mint a Kereskedők Tanácsa tárgyalási anyagot állítanak össze az ankéthoz. A Sfa ut a napokban válsztmányi ülést hív össze az egyes kereskedőkérdések előkészítésére.

A Gyáriparosok Szövetségének programját már ismertették. Szombaton este a Kereskedelmi és Iparkamrában ülést tartott a kamara kereskedő osztálya, amelyen elhatározták, hogy a kolozsvári vám-szabadraktár tervezetét még e héten teljesen átdolgozzák, úgy, hogy Manolescu visszatérő látogatása alkalmával már kész tervezetet nyújthassanak át.

Az eddigi megbeszélések szerint a kamara égisze alatt egy konzorcium létesülne, amely

megszervezné a vám-szabadraktárt. A szükséges tőkét elsősorban az érdekeltek kereskedők és iparvállalatok között gyűjtenék össze és ennek megfelelően a vám-szabadraktár vezetésében is részt juttatnának a különböző érdekeltségek képviselőinek. A tárgyalások során egyébként az a nézet domborodott ki, hogy a megígért kolozsvári árutözsde nem lenne életképes vám-szabadraktár nélkül. Kolozsvárnak tehát annál is inkább igénye van a vám-szabadraktárra, mert ezek is csak ott működhetnek kellően, ahol árutözsde van.

A Kereskedelmi és Iparkamara ipari osztályát holnap, kedd este 6 órára hívta össze értekezletre, melynek egyetlen tárgya az ipar támogatásának kérdése lesz. Ez a probléma az ipari ankéton egyik legfőbb tárgyalási anyagot fogja képezni. Az ankétára egyébként, már eddig is többen jelentették be részvételüket az egyes erdélyi és bánáti városokból.

Megkötötték az építőszakra kollektív szerződését. A több hét óta és többszöri megszakítással folyó kollektív szerződési tárgyalások az építőiparban ma végre eredményre jutottak. Az új szerződés 1927 december 31-éig biztosítja az építkezési munkások biztos menetét. A bérek és munkaidő kérdéseiben a kollektív szerződésben nagyjában a munkások álláspontja győzedelmeskedett, az általunk már ismerttetett feltételek alapján.

Felavatták a nagyvárad i parosok otthonát. Nagyváradról jelentik: A nagyvárad i iparosoknak egy régi vágya teljesült be tegnap, amikor az iparos otthon pompásan be rendezett h li égeit átadták. Hosszu évek áldozatai készségével sikerült megvalósítani a nagyvárad i építkezést, amelynek elterelése Mönus Sándor elnök érdeme. A felavatáson részt vett Nagyvárad egész ipari és kereskedelmi társadalma.

Tőzsde

Fár a lej Zürichben öt pontot veszített a belvárosi devizaforgalom remültött nagyobb irányokat. Az áruk általában a szombati napon mozgáltak.

Devizák	Valutapiac 1926 Szeptember 6. (Rador)								
	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3900—3920	—	—	653	3900	18798	18688	654	1933
N. wyork ..	201—202	517 ¹ / ₄	517 ³ / ₈	3385	200	71370	703 ¹ / ₄	3385	—
London	976—982	25 ³ / ₈	251293	164 ¹ / ₂	—	3467	3440	164425	485 ³ / ₄
Páris	610—620	1 ³ / ₅	1525	—	600	2110	2092	106 ¹ / ₈	298
Milano	740—760	1950	1925	126 ¹ / ₄	755	2665	2636	126	377
Prága	600—610	1532 ¹ / ₂	1532	—	598	211380	209310	—	296 ¹ / ₄
Budapest ..	345—355	7250	7255	—	2800	—	9923	474 ¹ / ₂	—
Belgrád	—	912 ¹ / ₂	912 ³ / ₄	—	365	1259 ¹ / ₂	1250	5975 ¹ / ₂	176 ³ / ₄
Bukarest ..	—	255	255	1670	—	351	350 ¹ / ₄	1682 ¹ / ₂	—
Varsó	—	—	—	—	2830	—	—	47795	—
Bécs	2840—2860	7320	7362 ¹ / ₂	—	4885	10073	—	805 ³ / ₈	—
Berlin	—	12315	12315	—	—	16992	16850	—	—

Száz lel árfolyama: Zürich 255, Páris 1670, Budapest 354, Bécs 35025, Prága 1682¹/₂

Uj működési engedélyek és iparpártolási kedvezmények. A „Monitorul Oficial” szeptember 3-án megjelent 107 ik száma közli, hogy az alábbi vállalatok kaptak újabb működési engedélyt és iparpártolási kedvezményt: „Cristalia” üvegyár Nagyvárad, működési engedély. — Sternberg Isidor malom és olajüzem Mrosovújvár, iparpártolási kedvezmény. — Meltzer Gusztáv és Arur szappan és gyertyagyár Nagyszében, iparpártolás. — Berkovits és Izsák gőzmalom Szatmár, működési engedély. — Hartmann Sándor Jédvölgye, működési engedély. — Barts N. gőzmalom Szalárd, működési engedély.

Csomagoló ládák

és mindentek a posta, liborós ládák jutányosan beszerzhetők az

„Optima” ládagyarban

ECKSTEIN és RÓTH — ORADEA
Calea Victoriei (Kolozsvári-utca) 101—103.

Telefon 9-99.

Utazó üzletszerzők kerestetnek

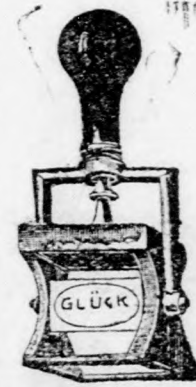
az ország minden megyéjében, akik csak intelligens magánfeleket látogatnak e y

közszükségleti cikk terjesztésére.

Csak jófellépésű, agilis urak küldjék ajánlataikat azonnal „Nagy kereset” jeligére e lap kiadóhivatalába.

Glück Andor

Cluj, Calea Reg. Ferdinand (v. Ferencz József-ut) 65. a Szigürenséval szemben.

Uj és modern bélyegzőgyártás!
Olcsón és legjobban készít minden e szakmába vigo ren. delést.

A világ szenzációi az IDEAL filc-kalapjal.

Szalmakalapot minden elfogadható árban árusít az

IDEAL

kalapszalonn. For galások 48 óra alatt készülnek
Cluj, Calea Regale Ferdinand 8.

Figyelmeztetés

Vannak utánzatok, melyek a kávédarálás Valodi Franck-hoz külsőleg a megtevesztésig hasonlítanak, minőségük azonban meg sem közelíti a Valodi Franck-ot. Ilyen utánzatok ellen úgy védekezhetünk ha kizárólag **Valodi Franck** a kávédarálóval" kerünk.

HEINRICH FRANCK SOHNE SAR-BUCURESTI-BRASOV.

Ciacovai Izraelita Hitközség

Hirdetmény

A ciacovai izraelita hitközség 1926. november 1 belépéssel pályázatot hirdet egy

előimádkozói és metszői

állásra. Javadalmazás megegyezés szerint, természetbeni lakással és kertihasználattal. Ajánlatok családi állapot és kor megjelölésével a hitközség elnökségéhez legkésőbb 1926. szeptember 20 ig nyújtandók be.

Ciacova (jud. Tinis) 1926. szeptember 29.

Dr. Kohn, elnök.

Konkurs

Die isr. Cultusgemeinde Mattersdorf (Burgenland, Österreich) sucht einen **שו"ב** der gleichfalls **יהודי** sein soll, mit Ausrüstung von 3 anerkannten orth. Rabbinern u. bisherigen Wirkungskreis **בעל מוסד** der nicht das 35 Lebensjahr überschritten.

Gehalt laut Übereinkommen freie Wohnung, und üblicher Anteil an der **שחיטה**.

Nur Berufene werden Spesen vergütet. Anmeldung bis 1. Oktober.

Der Vorstand.

אתרוגים לולבים
הודים אים אנשכאנס דר דא לאן
אוריע פירם

Emanuel Rosenzweig
Str. Regina Maria 6.
עסקי שטעלעך
Piata Mihai Viteazul No 37.

Kartonage

Különböző dobozokat, kartonokat a legrovidebb idő alatt készíti és szállítja az „Alfa” Dobozkészítés, Alfred Fabritius Nagyszében, Heuplatz 5.

Mindenféle fordításu Machserek מחדורים

valamint selyem és gyapju teleszek — סלטים — mind a negysághon gyári árban kaphatok

Rosenzweig Antal zsidó-könyvkedésében -- Cluj

Sifcheryi-tér 37—38 sz. alatt. — Saját érdekében győződjön meg személyesen.

Telektulajdonosok figyelmébe. Miért nem épít házat, ha van telke?

Amerikai rendszerű Faházépítő Társaság

Erős Ferenc, Brassó, Kapu-utca 23. szám.

A rendes építkezési költségeknél 50%-al olcsóbban épít önnek tartós, tűzbiztos, tökéletesen fűthető vakolt házat. **Kedvező fizetési feltételek.** — Forduljon tájékoztatásért a vállalat irodájához.

Dr. Negrila-féle SZANATORIUM

sebészeti, nőgyógyászati és szülészeti betegek részére.

Szabad helyek eseéi más betegeket is felvesz, kivéve a ragályos és elmebetegeket

Dr. Negrila Valer, sebész-főorvos

Brasov, Fellegvársor 7. a.
Telefon 740

Olcsó vászoncipő árusítás 230 leitől!

GONDA TESTVÉREK

cipő ruházatban Cluj, Calea Regele Ferdinand 25. Főpostával szemben

Oradea, Bul. Regele Ferdinand No 5.

Nőgyekeknek

nyáron a **RAPIDOL**

hygienikus izzadási elleni szer használata üdi és és jótétemény. **RAPIDOL** megakadályozza a hőraljak, lábak és kezek túlerős izzadását, erősíti a bőrsejtjeit és azt puhává és simává teszi. Diszkrét levendula illata van. Hatása tökéletes.

Postán szállítja utánvétellel, díjmentesen (1 üveg ára 50— lej, 2 üveg 90— lej, 3 üveg 130— lej.)

Farmax Brasov, Postafiók 53 utján.
Vezérképviselet: **AMPHORA R.-T. Brasov.**

Róth

cipésznél Szép-u. 2. sz. alatti készülnék a legújabb divatu cipő-különlegességek.

Nickelező telep

orvosi műszerész.

Elvállal fém tárgyak, orvosi műszerek, disztárgyak nickelését, ollók, borotvák és kések, nyomdai papírvágó kések, stancnik és sakter-kések speciális készítését és tükörtényezését. **Fried Jenő, Cluj, Piata Unirii No 22.**

Berlin, Páris, London legelőkelőbb tánchelyiségeiben napon a számtalanszor ismétlik meg az **Estrella Tangó**, — **La Barcelona Charleston** világlágeret. Darabja 30 lei. Moravetz kiadás, mindenütt kaphatók. Egyéb slégerek: Valencia 10 lei, Pique Dame tangó 24 lei, Mor Plaisir 24 lei, Valentino 30 lei. Mindenütt kaphatók.

Ne mulassza el

megnézni a **Róza Royal drogeria** nagy szappankirakata a **Főtéren.**

Fellünést keltő olcsó versengárak!

Több millió

darabból álló zeneműraktárunkról bármilyen zeneművet gyorsan és pontosan kézhez kaphat bárki, aki azt egy levelezőlapon megrendeli tőlünk. **Moravetz** zeneműkereskedés, Timisoara. Jegyzék ingyen.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri kiadásnál egy szó 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állásajánlatoknak 80% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Figyelem!

Ajánlok erdalyszerte elismert legjobb és általánosan frissen olvasott tizta

libazsirt

5-től 100 kg-ig saját export bűdönömi (n) 120 lej/kg-nt, ab állomás, előleg beküldés nélkül. **Friedmann Sámuel - Orvisea** Cusa Voda 6. Viszonteladókak árengedmény.

Köser házhoz elszöngu szakácsnő ajánlok. — Megkeresések Lusztig Sarolta, Str Baritiu 20. 1701

Belvárosban tutorozott szoba két izraeli fiatalembernek kiadó. Cim a kiadóban. 1641

Eladó

hálószobaberendezés Mo-nostori-ut 56.

Fiatalkönyvelőt egész napra alkalmazzunk. Pallos és Marko, Jókai utca 7. 1703

Kiválóan szép, valódi **kálföldi perzsák** valamint belföldön szőtt perzsaszőnyegek és régi beszarábiai szőnyegek usg választékban kaptaték

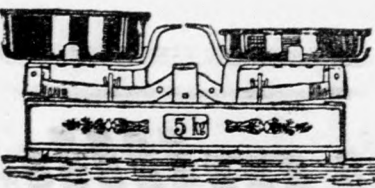
„**ARTA**” régiségkereskedésben Cluj, Str. Memorandului 28. Mélyen leszállítottáruk viszonteladókknak is ritka bevásárlási alkalom

Ezüstöt a legmagasabb napi áron vásárol a **Tacamu** ezüstárú és évszéküzgyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Concurenta

Brassó és vidéke legelőkelőbb közönségének **uriszabósága első helyen vezet** úgy kivitelben, mint szabásban. **Tehénpiac 4. Brassó. A fűrdővel szemben. Szövetraktár** Saját készítményű kész férfi- és gyermekruhák

mérlege minőségi munka. **Hess Victor, Sibiu** első románial mérleggyár.

SZÍNHÁZ MŰVÉSZET

A színházi iroda közleményei.

Elzevir. Az Özönvíz nagy sikere után fokozott ambícióval készül a színház drámai együttese Hevesi Sándor finom és hangulatos szerelmi történetére az Elzevirre. Egy öregedő antikvárius szerelme az elzevir témája, melyet érdekesen és finoman dolgozott fel Hevesi Sándor. Az Elzevir Budapesten a nemzeti színház tagjai játszották a Kamaraszínházban több, mint 75-ször.

Heti műsor

Kedd: Az eső (Napi bérlet 3 sz. B. Sorozat 33) Szerda: Kék macur (Lengyel Irén és Neményi Lili fellépésével. Tompa Béla vendégjátéka. Napi bérlet 4 szám A. Sorozat 34)

Csütörtök: A csirkefogó (Hoykó Ferenc fellépésével. Napi bérlet 4 sz. B. Sorozat 35.)

Péntek: Elzevir (Ujdonság, előszór. Lantos Béla és Mester Tibor szerződött tagok beemnt ózsisával. Premierbérlet 3 sz. Sorozat 36.)

Szombat 7-kor: Elzevir (2-odszor. Napi bérlet 5 sz. A. Sorozatszám 37. Kezdeté 7-kor.)

Szombat fél 10-kor: A kávémérés (Vigjáték-ujdonság M. Gyaszay Vilma fellépésével. Pompadour márkíné. Operettujdonság, Medgyaszay Vilma fellépésével. — A néma asszony. Operett-ujdonság, Medgyaszay Vilma fellépésével. Ezeknél M. Gyaszay Vilma magánzámai. Premierbérlet 4 sz. Sorozat 38.)

Vasárnap fél 3-kor: Három grácia (Neményi Lili és Ihász Aladár fellépésével, Leszállított hely-árak. Sorozat 39.)

Vasárnap 7-kor: A kávémérés Pompadour márkíné. A néma asszony. (Medgyaszay Vilma fellépésével. Ezenkívül Medgyaszay Vilma új magánzámai. Napi bérlet 5 sz. B. Sorozatszám 40. Kezdeté 7-kor.)

Vasárnap negyed 10-kor: Annabál (Lengyel Irén, Neményi Lili és Ihász Aladár fellépése. Napi bérlet 6 sz. A. Sorozatszám 41.)

Telefon: 2-28, 10-47

SZÉP NYOMTATVÁNY A LEGJOBB REKLÁM

Kadima-nyomda

Cluj, Strada Baron L. Pop No. 10

Készülnek

Könyvek, füzetek, lapok, folyóiratok, zárszámadatok és mindennemű bank és kereskedelmi nyomtatványok, díszes és művészies kivitelű levélpapírok, báli és esküvői meghívók, cégkártyák, névjegyek stb.

Kérjen ajánlatot

Erdély legmodernebb betűanyaggal felszerelt nyomda

A constantai községi játékkaszinó megnyitása.

Brasserie étterem. - Danzing speciális Jazz-Banddal.

A Terrazon elsőrendű ételneműek szolgáltatnak fel. — Frieda Lopez urhölgy vezetése mellett klasszikus zenekar.

Hotel Restaurant Palace

Elsőrangú és egyedüli a maga nemében. G. Finochi ur vezetése mellett.

Arkeszt...
ivatal és n...
Cluj-Kolozsvár, S...
Pop (Brassai-...
Telefon: ...
228k. és kiadó...
877, 228 és ...
K. E. Sz. — ...
... szám ára pá...
... és vidéken ...
... Székelyben —

1928 Szeptem

Ha zene és nem tu lapot az o szakületén Timisoarára időn belül

A ge Da ország közöj

Gondos, gy cia és a német kolt ravatalon Népszövetség c berlin, Briand ment meg fogu lélegzéssel u testbe, amelyb hunyt. Ezuttal akadályokat l locaroi reggel szah vhatatlanu is folyik most nincs jelen.

Bizonyosra fog elégedi Brazília pedig egyetlen vesze nyegot, aki eg ben. Hajlandó talmak ellens gert. Páris biz egyezni abba, Franciaországé szerint cselek mandátumról mogaja a spa Musolini od felborítja érte történjek is Spanyolország barát magata mint egyetlen nek ódiunát. választaniok Németország zonyal Span megbékülni.

Németorsz met politika zódve arról, nagyban hasz Franciaország ellenü yról á Fromageot ur ki Lengyelor tagságáról. N körülmények hogy nemzeti viselői minda mig Németor sitva nincs. Németországó cia kételkedé ségbe és ezál mában elhely Egy bizto állam véglegé meghiséri, eszközökkel el, ahelyett, kétséges kim a háboruban